СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 219. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 21 вересня 1931. VOL. XXXIX. No. 219. Jersey City, N. J., Monday, September 21, 1931. THREE CENTS.

ЙОНҐ ЗАПЕВНЮЄ, ЩО ДАДУТЬ ДОСТАТОЧНУ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

ВАШИНҐТОН. — Овен Д. Йонґ, голова президентського комітету для мобілізації засобів допомоги, каже, що нема потреби побоюватися наступної зими, бо стейтові, муніціпальні й приватні допомогові ресурси є вистарчаючі, щоби заспокоїти потреби безробітних. Тому президентський комітет не вважає навіть вказаним переводити якусь спеціяльну допомогову збірку.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ДОПОМОГОВОЇ АКЦІЇ.

ОЛБАНІ. — Прийшло до порозуміння між ґовернором Рузвелтом і републиканською більшістю леґіслятури в справі орґанізування допомоги безробітним.

Обидві сторони поробили уступки й обидві палати леґіслятури затвердили законопроєкт, який накладає 50% підвишку стейтового особисто-доходового податку, та призначили згідно з домаганням ґовернора на допомогову акцію $20,000,000.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО БІЛИЙ ДІМ І ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — З Білого Дому зажадали від Цензусового Бюра точних дат щодо цього, скільки робітників працювало в броварах в передпрогибиціиних часах.

Це дало репортерам притоку до ріжних коментарів. Казали, що це президент Гувер зажадав тих дат та що він хоче предложити конґресови проєкт модифікації акту Волстеда, запроваджуючи пиво й легке вино.

Запитаний про це секретар Гувера, Волтер Г. Нютон, заявив, що це він зажадав тих дат, а не президент. Нютон сказав, що тих дат треба йому для якоїсь визначної особи та що кождий з репортерів може теж дістати такі статистичні дати.

НЕ ДОВІРЯЮТЬ ЗІЗНАННЯМ МИСИС КОЛИНҐС.

НЮ ЙОРК. — Чим далі розсліджують таємне вбивство Бенджеміна Колинґса, тим більше приходять до переконання, що зізнання Миссис Лілієн Колинґс, яка була з чоловіком підчас вбивства на яхті, виглядають дуже фантастичними і суперечать ріжним фактам. Приміром стверджено, що в часі, коли скоїлася траґедія й вбивали її мужа, перепливали біля яхту два кораблі, а Миссис Колинґс не взивала помочі.

НА БІРЖІ НЕ ДОБРЕ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська біржа переживає знову нервові часи. Папери падають з кождим днем чимраз далі вниз. Кажуть, що захитана фінансово Европа потягає за собою й Америку й це є причиною спаду паперів на нюйорській біржі.

Але й те правда, що залізниці оперують з утратами та що великі підприємства перестають платити дивіденди, або їх укорочують. І те саме найбільше заважує на тім, що цінні папери падають вниз.

РЕКЕТІРИ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКИ.

НЮ ЙОРК. — Як зачали потягати бутлеґерів до відповідальности за неплачення податків і замикати їх до тюрми, зголошуються раз-у-раз ріжні рекетіри й платять податки. Між іншими заплатили останніми днями два бутлеґери по $50,000 титулом доходового податку.

ТАЄМНЕ РАДІО, ЯКИМ ПЕРЕСИЛАНО ВІДОМОСТИ ДО СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК. — На Менгетен знайшли таємне радіо, яким, як догадуються, оперували совітські аґенти, порозумівaючися з Москвою на протязі останнього року при помочі таємного ключа.

ПРОТЕСТАНТСЬКІ ДІЯЧІ ЗА СОЦІЯЛІЗАЦІЮ.

БОКГИЛ ФОЛС (Пенсилвенія). — На конференції протестантських лідерів, в котрій взяли участь 60 протестантських діячів, принято програму, яка заявляється за соціялізацію економічного державного життя та за те, щоби церква орґанізувала допомогу безробітним.

Програма та буде предложена поодиноким протестантським церквам до апробати. Економіст, Дж. Стит Вилсон, взивав церкву до проводу в заведенню нового соціялістичного й комуністичного ладу.

ВИМУШУЮТЬ ГРОШІ ВІД ЧУЖИНЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — З департаменту праці подають, що в Ню Йорку істнує рекетірська банда, яка напастує навіть чужинців, котрі перебувають в Америці леґально, й страшать їх депортацією та вимачує в той спосіб гроші, буцімто на їх охорону.

13 ВЯЗНІВ УТІКЛИ З ТЮРМИ.

ВІЛМІНҐТОН (Делавар). — З „Ню Кесл Кавнті воркгавз" втікли 13 вязнів, смертельно ранивши одного сторожа, котрий хотів перешкодити втечі, та одного Мурина — вязня, котрого вважали своїм ворогом.

Утікачів досі ще не зловлено. Шукають за ними по лісах при помочі літаків.

ЗНЕСЛИ ЦЕНЗУРУ НА ТЕЛЄҐРАМИ.

ГАВАНА. — На Кубі вже трохи спокійніше. Уряд зніс офіціяльно цензуру, яку наложено на висилані за границю телеґрами.

ЛІҐА НАЦІЙ БЕРЕ ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

УКРАЇНСЬКЕ ЛОНДОНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО СПЕЦІЯЛЬНОЮ ТЕЛЄҐРАМОЮ ДО „СВОБОДИ" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО КОМІТЕТ ТРОХ НА СВОМУ ЗАСІДАННЮ В ПЯТНИЦЮ РІШИВ НЕГАЙНО ПОСТАВИТИ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ ПЕРЕД РАДОЮ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ДОРОҐОВА ПАНЩИНА В РАДЯНЩИНІ.

Центральний екзекутивний комітет Радянського Союзу видав декрет про примусову працю сільського населення над розбудовою доріг. Обовязкові праці підлягають всі без ріжниці полу у віці від 18 до 45 літ. Кождий мущина чи жінка мусить бодай один тиждень в році працювати при будові доріг у віддалі 10 кільометрів від свого місця осідку. Радянський уряд призначує на цей рік міліярд рублів на матеріяли, які мають бути вжиті при тій примусовій будові доріг. Таким робом радянський уряд хоче швидко поправити свій комунікаційний стан, бо досі тільки 3 проценти доріг мають тверду поверхню.

КРІВАВА РОЗПРАВА З ПОБОЖНИМИ.

В селі Вітрино коло Полоцка відбувалося католицьке богослуження у великій стодолі, де була влаштована тимчасова каплиця. Нараз наскочив відділ ДПУ, який заявив, що в стодолі відбуваються тайні протиреволюційні збори. Чекісти впали до каплиці і з криком „стріляй контрреволюціонерів" кинулися на зібраних. Настала страшна паніка. Всі кинулися на втеки, а за ними посипалися стріли. Упавших чекісти добивали шаблями. За кілька хвилин на побоєвищі лежало 7 трупів і 14 ранених. Крім того чекісти арештували 140 осіб. Всім грозить заслання.

ТУРЕЧЧИНА СМІЄТЬСЯ З ЕВРОПИ.

Турецьке правительство ухвалило не посилати цього року студентів до европейських високих шкіл. Турецька держава жертвувала дотепер міліони на удержання студентів за кордоном. Тепер прийшло правительство до переконання, що ці видатки не поплачуються. Правительственна преса заявляє, що ця ухвала є заключенням із світової кризи.

Світова кріза дала до пізнання, що европейські економічні методи провалилися. Кличі: світова господарка, капіталізм та великі фінансісти не є вже чарівною формулкою. Світова господарка збанкротувала. Безрадні провідники европейських та американських фінансістів виглядають смішно. Турецька молодіж не може чогось путнього в Европі навчитися.

СМЕРТЬ НА ПАРКАНІ.

Анна Черникова, земельна власниця у Вульці Гамулецькій, біля Львова, вилізла на грушу нарвати грушок. Гиляка заломилась і Черникова впала на паркан. Пробила собі бік, а наслідком перервання артерії втратила притомність. Служба знайшла Черникову завішену на паркані. По дорозі до шпиталю Черникова померла.

ЕПІЛЬОҐ ДИКОГО САМОСУДУ.

Окружний суд у Білій Підляській розглядав справу проти чотирох братів Стасюків з Кошол. В цьому селі пропадали від довшого часу коні. Підозріння впало на циганів, що кочували коло села. Показалося, що вкрадений кінь знаходиться дійсно в таборі циганів, але пофарбований на чорно. Цигана, що при його возі знайшли коня, відвели до села. Селяни рішили не повідомляти поліції, але самовільно укарати цигана. Вибили його аж до безтями, а коли прочуняв, насадили на паль. Коли повідомлено про це поліція прийшла до села, циган уже не жив. Арештовано чотирох братів Стасюків, провідників самосуду, і поставлено недавно перед суд. Кожний з них дістав по рокови вязниці.

КУРЯТЬ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ.

Хоч на світі біда, з грішми круто, а проте люди курять все більше. Свідчать про це доходи польського державного тютюнового монополю, що зростають з місяця на місяць. По статистичним обчисленням впливи з тютюнового монополю в липні ц. р. в порівнанні з січнем зросли на 15 проц. В січни вони доходили до суми 49,182,000, а в липні 52,253,000 зол.

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ ФІСКАЛІЗМ.

На північному двірці у Відні розігралася цікава сцена після того, як з Моравії надійшов тягаровий потяг і привіз між іншим 30,000 кг. огірків, призначених для одної віденської фірми. На основі найновішого розпорядку, що передбачає підвишку мита, обчислили митові службовці таку високу оплату за цей транспорт, що власник фірми зрікся приняти товар, на якому не міг нічого заробити. Після довгих та безуспішних переговорів рішили вкинути цілий транспорт, себто 30,000 кг. огірків, у ріку Дунай. Не краще було роздати це добро бідним?

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ УЧЕНОГО.

Радянський учений, геольоґ Нагірний, що з доручення радянського уряду досліджував нові поклади вугля в околицях Ферлани, згинув від вибуху світляного ґазу. Вибух був такий сильний, що окрім проф. Нагірного згинули ще чотири члени ґеольоґічної експедиції.

ПОЇХАВ ПО СМЕРТЬ.

Селянин Іля Усик з Лукавиці (Буковина) хотів заїхати дешевим коштом до Чернівців і не купив білету, але заплатив якусь частину кондукторови. Недалеко стації Публичний Огород зявився нагло контрольор і кондуктор сказав Усикови, щоби він скочив з поїзду. Усик скочив з воза і впав під колеса поїзду. Він втратив ногу й руки.

ВБИЛИ ВЛАСНИКА ФАБРИКИ АЛЯБАСТРУ.

На дорозі між Бурштином і Дем'яновом вбито власника Алябастрових Заведень у Демянові, Івана Бохонка. Вбили його Станислав Чубак і Михайло Косцельняк, також власники алябастрових заведень. Душогубства доконали на тлі конкуренції.

РОСІЙСЬКА НАФТА ГОРИТЬ.

З Тегерану повідомляють, що в Баку вибухла нафта та що вогонь нічим не вдається погасити. Вогонь триває вже два тижні. Втікачі з Азербейджану оповідають про величезні матеріяльні страти та про жертвя в людях.

НЕВДАЛА КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

Зусилля польського уряду заложити польські кольонії в Перу не осягнули бажаного успіху. Вибрані землі, рекламовані з великим шумом, не подобалися висланим туди польським кольоністам, які зачинають звідтам тікати. Наспіла вістка, що до Ріо де Жанейро прибуло кількадесять таких кольоністів. Польський консулят старається вишукати для них працю та умістити їх по старих польських кольоніях у північній Бразилії.

СМЕРТЬ ВІД КЕПСЬКОГО ЖАРТУ.

До дідича Левандовського у Воломіні, пов. Радзин, приїхала його 27-літня сестрінниця Біківна на вакації. Перед кількома днями Левандовський вибрався з нею і цілим товариством на прогульку до ліса. Сестрінниця відлучилася від товариства і згодом почала кричати за ратунком. Був це фальшивий алярм, яким вона хотіла налякати вуйка. А вуйко, не багато думаючи, стрілив у корчі, де вітрив бандита, але поцілив сестрінницю в голову, кладучи її на місці трупом. Левандовського арештовано.

УМЕР І НЕ ВМЕР.

В селі Бєнякові коло Берестя грім поразив молодого коваля Адама Войніша. Ствердили урядово смерть, написали посмертну виказку і зроблено похорон. Одна тільки мати запевнювала, що він не вмер і на її благання відкрили домовину над гробом. Небіжчик лежав немов у сні. Тоді перевезли його назад до дому і повідомили лікаря. Лікар ствердив, що Войніш має нормальну температуру тіла, як жива людина, але серце його не бє. На лиці видно румянці, але збудити його зі сну не вміє.

ЗВИРОДНІЛА МАТІР.

В місцевости Півніце, повіт вонбжеський, селянка Агата Борек, породивши нешлюбну дитину, кинула її до хліва. В хліві пожерли дитину безроги. Звироднілу матір арештували.

ПОЛЬЩА ІҐНОРУЄ ЛІҐУ НАЦІЙ

НІЧОГО НЕ РОБИТЬ В СПРАВІ ДОМАГАНЬ КОМІТЕТУ ТРОХ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Комітет Трох досі не одержав задовольняючого повідомлення від польського правительства в справі полагодження українських зажалень до Ліґи Націй. Польща лише передала короткий меморандум британському делеґатови. Меморандум цей зовсім не задовольняє Комітету Трох, бо трактує справу дуже побіжно.

Комітет Трох стоїть на тому, що справа полагодження польсько-українських взаємовідносин залишена польському урядови, який має зробити перший крок у цій справі. Відомо, що до цього часу ніяких переговорів між польською владою та представниками Українців не було, а тому й не диво, що Польща не може дати задовольняючої відповіди на домагання Комітету Трох.

Та всеж Комітет Трох здивований тим, що Польща до цього часу не подала ніяких задовольняючих повідомлень в справі польсько-українських непорозумінь. З британської сторони в Комітеті Трох, де лорд Сесіл заступив Гендерсона, будуть ужиті заходи, щоб Комітет далі активно занявся українсько-польською справою, не зважаючи на те, чи будуть які звідомлення в цій справі від Польщі, чи ні.

ЯПОНЦІ ЗАХОПИЛИ СТОЛИЦЮ МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО (Японія). — Японські війська, після бою з китайськими, захопили столицю Манджурії, Мукден. Китайсько-японське напруження тревае вже довший час. В багатьох місцях Китайці врядили низку ексцесів проти Японців.

Нарешті прийшло до справжніх воєнних подій, коли китайський військовий відділ зявився на Південно-Манджурській залізниці, недалеко Мукдену. Китайці почали розбирати залізничі тори та руйнувати шлях. Японський військовий відділ, що охороняв у цьому районі залізницю, вступив у бій з Китайцями. Бій тягнувся цілу ніч.

Коли японські війська одержали підтримку з Порт Артуру та з інших районів, вони вдерлися на вулиці Мукдену й захопили в свої руки столицю Манджурії. Китайці кажуть, що Японці напали на них без причини. Вони вбили 70 до 80 китайських жовнірів; японських згинуло всього чотири.

Японське командування в Мукдені тепер домагається обеззброєння китайських жовнірів та поліції. В Манджурію Японія посилає більшу скількість війська. Ґубернатор Манджурії заявляє, що Японці напали на Китайців самі не маючи до того ніяких причин.

В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ.

ПРАҐА (Чехословакія). — Ґазета „Соціял-демократ", що є центральним орґаном німецької соціял-демократичної партії в Чехословаччині, виступила з великою передовою статтею: „Завдання для Ліґи Націй". У ці статті ґазета трактує українське питання взагалі, а зокрема спиняється на Українцях під Польщею.

Ґазета наводить факти польського гноблення Українців і дані з останньої „пацифікації" Галичини. Вона вважає, що зіґнорування мировими договорами проблєми 35-міліонового українського народу є одною з найбільших несправедливостей, яка стоятиме ввесь час на перешкоді справжньому мирови в Европі, як і взагалі приділення до чужих держав численних національних меншин.

Супроти Галичини Польща має зобовязання перед великими державами дати автономію. Тому Ліґа Націй має леґальне право взяти справу українського населення в Галичині під свою опіку. Зі статті виходить, що без розвязання проблеми українського народу, котрий тепер поділений між чотирма державами, Росією, Польщею, Румунією й Чехословаччиною, не буде мира в Европі.

НА АНҐЛІЙСЬКІЙ БІРЖІ ЩЕ Є НЕРВОВІСТЬ.

ЛОНДОН (Анґлія). — На анґлійській біржі далі панує нервовість. Значна скількість анґлійських цінних паперів трохи понизилася в ціні, як також понизилася вартість фунта стерлінґів. Це пониження почасти приписують неспокоєви в фльоті, вивозови з Анґлії голяндського золота на значну суму, а також непевности, що фінансові реформи уряду вдасться перевести в життя.

ХОВАЮТЬСЯ У ВАТИКАНІ.

ВАТИКАН СИТІ (Папське місто). — У папській столиці перебувають тепер кілька католицьких лідерів, що втікли з Риму підчас фашистівських ексцесів проти католиків. Серед замітніших католицьких лідерів там переховується редактор ґазети „Осерваторе Романо", князь деля Торе та єзуїт Роза, що закликали Ватикан бути непримиримим супроти фашистів.

Італійські жандарми вже кілька місяців стережуть ворота Ватикану, щоб арештувати лідерів католиків, як тільки вони зявляться на території Італії,

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Є ПРОЄКТИ, А НЕМА ЛІДЕРІВ

Нема дня, щоби часописи не принесли якогось нового проєкту ліквідації безробіття й економічної депресії. Річ ясна, що маємо тут на думці проєкти самих „головачів" американського політичного, а головно фінансового й промислового світа, бо про інших то й згадувати годі. Їх можна рахувати на тисячі.

От берім останній такий проєкт Джерарда Свопа, президента „Дженерал Електрік Компані", в справі стабілізації й збуту. Своп змагає до підтягнення промислу під одну спільну краєву контролю, яка регулювала би продукцію, а тимсамим мала би контролю і над працею та забезпеченням робітника й його родини на випадок недуги, каліцтва, старого віку, смерти і безробіття.

Нема сумніву, що цей проєкт, якби був проведений в життя, приніс би великі користи, а принаймні був би великим досвідом на полі зрівноваження продукції з консумцією дорогою добровільної згоди з боку самого промислу. Це була би спроба, яка виказала би, чи приватною ініціятивою можна осягнути те, до чого прямують радикальні елементи шляхом націоналізації промислу.

Цей проєкт проголошено саме в тім часі, коли не тільки цілу Англію, але й цілий світ облетіла вістка про бунт британської фльоти через вкорочування платні мужві й офіцирам. І коли навіть за бунт жовнірів не стараються тепер в Англії карати, а думають переслухувати збунтованих і піти назустріч їх домаганням, то це вказує, що живемо дійсно в дуже напружених часах. Бо від бунту армії вже недалеко до революції. З того бунту годі витягнути аж таку далеку консеквенцію, але практика революційних переворотів виказує, що годі передбачати, коли приходить кінець терпінням мас і зачинається державний переворот.

Тому не можна ніяк легковажити собі того, що говорив Метю Вол, заступник президента Американської Федерації Праці, коли грозив революцією в Америці. Кождий знає, що до цього так далеко, що годі навіть тим відгрожуватись, але легковажити собі цього теж не можна.

Америка має безконечні богацтва. Тут є місця ще на богато соток міліонів людей. І з теперішньої кризи моглаб Америка вийти скоро побідоносно, якби мала менше проєктів, а більше дійсних провідників, котрі вміли би не тільки промовляти й проєктувати, але й проєкти виконувати.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО ВБИВСТВО ТАДЕЯ ГОЛУФКА

„Слово" у Вільні пише: „Марно булоб у годині, коли це пишемо, отже в дві години по страшнім вбивстві, дошукуватися хто, що, чому. Не викриті справники — доносить депеша — вбили віцепрезидента клюбу ББ, Тадея Голуфка. Хто були ті справники — большевики, Українці німецької орентації, люди, ділячі з мотивів особистої пімсти, соціялісти? Порожне роздумування над тим питанням не повздержить глибокого жалю, не улекшить, не поможе нам в нічім. Якаж велика, величезна, якаж непокрита втрата!

„Час" у Кракові з 1. IX. 1931 пише: „Бл. п. Тадей Голуфко, визначний діяч з табору ББВР, соймовий посол і віцепрезидент соймового клюбу тогож бльоку, впав жертвою скритовбивства, якого мотивів не тяжко догадатися. **Від року провадив він з боку уряду угодову акцію між Поляками й Русинами (!), а в останніх днях віддавався** їй дуже запопадливо. Публична опінія згоджується в тому, що рукою вбивників покермувала терористична партія українська (УВО), на чолі якої стоїть резидуючий у Берліні „полковник" Коновалець. Та сама група зорганізувала минулого року саботажі, підпали та вбивства, енергічно подавлювані польським урядом. Обставини його смерти цілковито пригадують смерть бл. п. Андрія Потоцького, незабутнього намісника Галичини, який віддав життя тому, що **зміряв до польсько-руської згоди**. Навчені тим досвідом, два українські злочинці — за тим все промовляє — забили й тепер нинішнього **пропагатора польсько-руської згоди**".

„Курер Варшавскі" пише: „З його (Голуфка) то головно ініціятиви **ведено від довгого часу розмови на тему „порозуміння" з Українцями.** Незвичайно далеко посунена компромісовість бл. п. президента Голуфка у відношенні до Українців (!) давала для його старань великі шанси реалізації. Тому його смерть в теперішнім моменті має незвичайний вислів. Скритовбивство в Трускавци вдарило з цілою премедитацією в людину, що мала **символізувати можливість польсько-української угоди**".

„Курер Поранни" пише: „Є майже зовсім певним, що вбивство має політичне підложа, та що Голуфко впав з руки тих, для яких добра працював, бажаючи погодити **польську рацію стану** з культурними національними аспіраціями **польських горожан української народности.** Все здається вказувати на факт нової, нечуваної у своїй грозі провокації, що **має на ціли закаламутити польсько-українські відносини в передень сесії Ліги Націй.** Стріли, віддані в Трускавци, були призначені для ужитку в Женеві".

„Польонія" пише: „Не улягає найменшому сумнівови, що останній замах виконала боївка „Української Військової Організації", яка працює тайно в Сх. Галичині. Найбільш правдоподібне, що **ініціяторам замаху ходило про викликання сильного враження на публичній опінії в добі сесії Ради і збору Ліги Націй, де має розглядатися справа т. зв. пацифікації Сх. Галичини.** Правдоподібно рахують вони також на те, що евентуальні та відбиті кроки у звязку з повненим злочином дадуть Українцям нові аргументи для скарг. **В кожнім випадку зі смертю пос. Голуфка справа польсько-української угоди є значно утруднена, наскільки не зовсім похована на довший протяг часу".**

„Дзєнь Польскі" пише: „Українські злочинці допустилися вчинку, що може мати глибокий вплив на розвиток національних відносин в Сх. Галичині, тим більше, що за жертву своїх злочинних інстинктів вибрали одиницю, яка цілою душею і серцем працювала в напрямі створення **мирного співжиття польсько-руського".**

„Експрес Поранни" пише: „Отже ціла його діяльніть на публичнім поли від ряду літ не мала більш бажаної мети, як осягнути згоду і мирне співжиття з русінською (!) людністю. Польська державна ідея, з якою він ішов до тої людности, була ідеєю рівних прав і рівних обовязків супроти спільної Річипосполитої".

Курер Червони" з 31. VIII. 1931 р. пише: „Чогож ще більше треба, щоби поставити на ноги всіх, що є покликані до оборони безпеки Річипосполитої? По так численних актах саботажу на східну частину краю, — по збройних нападах і грабунках, по багатьох систематично переведених актах терору, — по стільки злочинах. — Чогож ще більше треба, щоби викликати гнів та силу польської держави? Злочин поповнено з такою премедитацією, після так подрібно обдуманого пляну, що не улягає найменшому сумнівові — є то ще одно злочинне діло організації розшаліло. гайдамаччини. На протязі серпня доконано нападу на банк, потім в білий день нападу в Трускавци, у хвилі, коли тисячі мешканців переходили майже побіч місця нападу, в кілька днів пізніше вбито поліційного агента в Бориславі. Слідство в тих всіх випадках ще не закінчене в цілости, одначе стверджено у випадку нападу на почту без сумніву участь українських боєвиків зпід знаку УВО. Факт огидного вбивства, поповненого на особі бл. п. Голуфка в повнім сезоні, в численно замешкалім пенсіоні укр. СС. Василіянок, помимо того, що по останніх нападах зміцнено поліційну охорону в Трускавци та нафтовій частині, мусить доказувати, що існує там якась глибоко законспірована організація боєво-переворотова, що одержує інструкції іззовні та що продовжує безсумнівно методи боївки УВО".

„Курер Польскі" пише: Всі дані та дотеперішне слідство переконують нас у тому, що єдиним мотивом злочину було бажання непочитальної маніфестації націоналістично-української. Де шукати провідної нитки того шаленого кроку? Наразі рисуються дві гіпотези: знана нам добре акція терористична ОУН, або також комуністичних груп".

„Слово" віленське пише: „З останнім періоді свого життя бл. п. Голуфка можна було уважати за **найактивніщого та найгарячіщого представника великодержавної польської думки. Знаменито розумів „креси"**, подібно знаменито розумів **проблеми польської міжнародньої політики.** Під тим оглядом довго його ніхто не заступить".

„Курер Віленьскі" пише: „Бл. п. Голуфко був одним з **найвірніших, найбільш довірених** жовнірів Йосифа Пілсудського. Від варстату публичної праці відірвали руки нікчемних злочинців відданого та заслуженого працівника, що в очах багатьох мав сповнити завдання, сягаючі далеко в глибину проблеми **згідливого співжиття та співпраці з Польщею народів „побратимчих".**

Президія ББВР пише: „Всі сліди вказують на те, що грозою переймаюче вбивство має характер терористичного політичного акту. Померший трагічно в силі віку бл. п. Т. Голуфко був одним **з найвірніших жовнірів Команданта Пілсудського. Передовсім** віддавався **Голуфко проблемам національних меншин в Польщі, працюючи консеквентно з польським народом у** згоді з **інтересом польської держави**.

Львівський воєвода Руженецький рівнож видав відозву, в якій сказано: „Публична опінія є потрясена фактом скритовбивства, доконаного на особі посла бл. п. Тадея Голуфка, в якому ціла суспільність слушно бачила носія ідеї **згоди та співпраці** всіх горожан Річипосполитої Польської".

ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВИЙ ТЕРОР У ГАЛИЧИНІ

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД УЖЕ РАДИВ НАД ТИМ, ЯК РОЗПОЧАТИ НОВІ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ТРЕБА НАДІЯТИСЯ НОВИХ МАСОВИХ АРЕШТІВ, САМОСУДІВ, КАТОВАНЬ І НОВИХ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ, ДОКОНАНИХ НАД БЕЗБОРОННИМИ НАШИМИ БРАТАМИ.

ТОМУ НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА ПРОПАГАНДУ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ВАРВАРСТВА.

ЗДОБУВАЙМО ФАКТАМИ ПОЛЬСЬКОГО ДИКУНСТВА СИМПАТІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО ЗАГАЛУ. ПОДБАЙМО ПРО ТЕ, ЩОБ АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛІТИКИ, СЕНАТОРИ, КОНҐРЕСМЕНИ, РЕДАКТОРИ, СУСПІЛЬНІ, ОСВІТНІ Й ЦЕРКОВНІ ДІЯЧІ ДІСТАЛИ МАТЕРІЯЛИ ПРО МУЧЕНИЦТВО НАШОГО НАРОДУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ. А МАТЕРІЯЛИ ТІ ЗІБРАНІ У ВИДАНІЙ „ОБЄДНАННЯМ" КНИЖЦІ:

POLISH ATROCITIES IN UKRAINE

КНИГА МАЄ 520 СТОРІН ДРУКУ. КОШТУЄ ВСЬОГО $2. ДЛЯ ТОВАРИСТВ І ОРҐАНІЗАЦІЙ, ЩО КУПУЮТЬ ДЛЯ РОЗДАЧІ АМЕРИКАНЦЯМ, ДАЄТЬСЯ ОПУСТ.

ЗАМОВЛЯЙТЕ КНИЖКУ ТЕПЕР, БО ЦЕ НА ЧАСІ, ПИШІТЬ ПО НЕЇ НА АДРЕСУ:

"O B Y E D N A N Y E,"
P. O. BOX 122, HUDSON TERMINAL, NEW YORK, N. Y.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ.

МЕТОДИКА устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського. Ціна .... 75 ц.

МЕТОДИКА правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис вислоів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського. Ціна .... 65 ц.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна .... 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Пантелеймон Романов.

ПЕРІСТА КОРОВА

Коли ділили двірську худобу, постановили обділити передовсім найубожших.

Степан, якого вибрали до комітету за його чесність, здавалося тріюмфував, що сповнилася його давня мрія. Ходив, наче іменинник, розрадуваний і усміхнений. Всі інші мужики згодилися зовсім. Виглядали так, начеб лише тому брали, щоби віддати тим, котрі потребують.

Найбогатші були також за те, щоби їм дати корови.

Противилися лише ті, що мали богато власних коров: різник, огородник, потім, мабуть, Іван Микитич, мужик проворний та господарний. Той, що правда, не говорив отверто своєї думки, бо все був обурений, одначе видно було по ньому, що не похвалює загального настрою. Та їх було так мало, що ніхто навіть не звертав на них уваги.

— Я раджу не роздавати худоби задурно, лише визначити оплату — сказав крамар, вийшовши на середину.

— А куди підуть гроші? — спитав хтось із товпи.

— Гроші зложимо в комітеті. Створимо громадський фонд для вжитку всіх громадян — відповів крамар і відійшов на бік, як той, що виконав те, що мав виконати.

Всі поглядали по собі та не знали, що сказати. Ждали на рішення того, хто перший скаже щось.

— Га, щож, хай і так буде — сказав Федько, що був доброго характеру й усе перший погоджувався на всяке предложення.

— А по скільки випаде на кождого? — спитав Іван Микитич, що мовчав увесь час і крутив цигарку.

— Чого випаде? — спитав Степан нетерпляче й схвильовано.

Іван Микитич не вмів пояснити, що мав на думці, коли питався, та мовчав.

— Хай буде — сказали інші, крім різника й огородника, що сиділи з боку на бельках, пошарпували бороди та гляділи на хмаринки, начеб зовсім не цікавилися тим питанням.

— Хто є за те, щоб обділити найубожших? — спитав Степан.

Всі крім різника, огородника й Івана Микитича, піднесли руки.

При цьому Іван Микитич також зробив рух, начеб мав піднести руку, але якось невиразно, так, що можна було подумати, що підносить руку, або що хоче почіхатися в голову.

Більшість є за те, щоби обділити. Хто є проти того?

Проти не піднеслася ніодна рука.

— Хто здержався від голосу?

Також ані одної руки.

— Ухвалено одноголосно — сказав Степан скоро, начеб боявся, щоби не роздумалися.

Підійшли ще інші люди і усі пішли на фільварок, щоби ділити.

Степан ішов попереду, за ним крамар з числилом, потім найубожші, за убожшими середняки, а на самім кінці — два приятелі: високий, маломовний Сидір і малесенький Афоня.

Випровадили першу корову. Дістав її один із найубожших, Захар Олексич.

— Бери, брате. Господи допомагай. Дешево досталося тобі,

— Та вона на молоко була би добра — сказав до себе різник.

— Коли добре годувати — сказав огородник. — А чи він її перегодує?

— Горожани, це не ваша справа. Відійдіть не встрявайте.

— Та ми не встряваємо. А розмовляти між собою не можеш нам заборонити.

Другу корову дістала Котиха, худорлява, брудна баба.

— О, це в сам раз була би на мясо.

— Горожани, не балакайте мені тут під рукою — крикнув Степан, коли побачив, що по різникових словах очи всіх пильніше приглядалися корові.

Коли вивели третю корову, прибіг задиханий чужий мужик і дві жінки.

— Люди добрі... — стільки лише могли вимовити баби, бо не знали, на котрі їм корови дивитися — на ті, що їх вивели зі стайні, чи на ті, що їх виганяли з подвіря.

Оглянулися на них.

— Ви відки?

— З Молчанова.

— Чого хочете?

Баби або не могли відповісти, або були заняті чимсь іншим. Очі їх прикувала до себе періста корова з величезним вімям. Одна жінка підбігла та стала обмацювати корову, на нікого не зважала.

— Ах, бачите, яка гарна... Людоньки добрі...

— Щож це, в голові тобі перевернулося?

— А вам чого треба? — спитав салдат Андрушко, відтягаючи бабу за спідницю від корови.

— Чуєш, чи ні... Говори.

— Замкло їй!

— Коровицю нам... — озвалася друга.

— Може ще що?

— Вівця здалася би — скоро сказала ця баба, що її Андрушко все ще держав за спідницю.

— Відразу привернуло їй мову. Тобі варто би добре скроїти шкіру, аби ти не лізла до чужого городу — не видержав різник. З тими словами ввійшов у гурт.

— Товаришу, не говори — в нас тепер нема нічого чужого, все спільне.

Огородник лише глянув на нього з бельки.

— Спільне, як спільне — тихцем сказав Іван Микитич — а дістають усі одні й тісамі, а іншим перелітає попри рот.

— Ти з котрої громади? — спитав нараз швець Микола, котрий щойно прийшов. Він був головою комітету.

— Таж із вашої громади. Ми з Молчанова.

Микола спитав так значучо, що всі видивилися на нього.

— Ви з найбідніших чи ні? — спитав знову таким тоном, наче лікар хорого, чи має горячку чи ні.

Баба, що її Андрушко держав за спідницю, вирвалася йому й обома руками з усієї сили розіпняла киптарик, так що аж гафтки пообривалися.

— Бачиш? На цей хрест!... — і оглянулася, чи не видно де церкви.

Під киптариком ніхто не побачив нічого надзвичайного й не знати було, чому розіпнялася. Та цей рух видно всіх переконав у чомусь.

— Треба дати... — сказав Микола.

Сплюнув і відвернувся. Всі гляділи на нього збентежено.

— Щож, хай і так буде — сказав Федь. — Колиб їм не було треба, то не просили би.

— Ну, то добре — озвалися й інші.

— Запиши їх у книжку.

Баби повели перісту корову. Іван Микитич довго дивився слідом за ними. Інші також дивилися.

— Тепер треба дати найбіднішому. Треба обділити Андрія Горуня. А маєш гроші, щоби заплатити?

— Які там гроші — сказав худощавий, босий Андрій — лише подивитися... — І також само, як тамта баба, розіпняв свій подертий кожух.

Усі видивилися один на одного. Не знали, що сказати та мовчали.

— Пізніше заплатиш — сказав Степан і махнув рукою.

— Певно — озвався Федько — що тепер можна взяти від бідного?

— Ще буде час — додали інші.

Чим більше коров випроваджували, тим більше оживлявся Степан.

— Коби то ми лише найбідніших поставили на ноги — говорив у запалі.

Хочуть найбідніших поставити на ноги — тихо сказав малий Тома до Сидора, з яким мовчки стояв збоку.

— А періста корова гарна — сказав Іван Микитич, наче сам до себе.

— Гарна... — притакнув хтось. — Буде снитися цілісеньку ніч.

— За корову з таким вімям можна взяти триста карбованців — сказав різник і сплюнув.

— Чорти їх наднесли.

— І не знати, відкіля взялися тут.

— Он відтам, від попової сушарні — сказав швець Микола.

Всі глянули в сторону попової сушарні.

— Пропали наші коровиці.

— Чекай, пропаде ще й збіже.

Повідають, що збіже також пропаде — сказав Тома до Сидора.

— А хай це чорти беруть — скрикнув нараз різник. — Лише позволити дуракам, то всіх пустять з торбами. А цеж корова дійна, а ви кому її даєте? Чи він доїтиме її, чи що?

Всі глянули на корову.

— Що це за порядок, що одному дають, а другому нічого?! — озвався Іван Микитич.

— Та колиб так її зарізати й поділити...

— Лише найбідніших згадують — сказав огородник. — Звалили нам їх на спину, незадовго скажуть їх обувати й одягати.

— Що за дурак придумав це? По рівному треба все ділити.

— Горожани! — сказав крамар. — Так ухвалили на загальних зборах. А змінити ухвалу можуть лише загальні збори.

— Склич збори — озвався різник. — Ми їх зараз...

— Навіщо скликати, коли всі є на місці.

— Я ставлю внесення під го-

НА ТЕМИ ДНЯ.

ПИШУТЬ, ГАЛАСУЮТЬ, А НЕ ПОСОБЛЯЮТЬ.

„Наші босовики" в Америці в своїх „Щоденних Брехнях" розписалися про лиху долю політичних вязнів у Польщі. Плачуть крокодилячими слізьми, завбільшки, як черешні. Та спитаємо тих „босовиків", чи вони пособили чим політичним вязням, що мордуються в польських вязницях? Чи „американи-босовики" нагадували їх, чи післали їм коли хоч який цент на поліпшення харчів їх і т. п.?

Перегляньте їх „Щоденні Брехні" й послухайте промов „апостолів комуністичного москвофільства". Чи почуєте коли хоч згадку, що треба пособити політичним вязням у ляцьких вязницях? Ні. Замісь того почуєте, що треба давати допомогу комуністичним скрипоперам з „Дейлі Воркер"-а, що треба збирати гроші на якусь іншу комуністичну дурійку, щоб лише тими грішми безконтрольно розпоряджалися комуністичні „боси" та „босинята".

ЛЯЦЬКИЙ „КУРЄРОК" ЗАБРЕХАВСЯ.

Ляцька брукова преса вже „знайшла" дійсних виновників „українського саботажу" на українських землях під Польщею. Ті виновники не Польща, що окупувала українські землі, не її сатрапи-адміністратори, не ті тяжкі умови, в яких перебуває український нарід на своїх землях під ляцьким пануванням, а Німці. Так, Німці винні! Та як же не вірити Ляхам, що Німці винні, коли ще російський уряд блаженної памяти всіх царських держиморд говорив, що німецькі марки творять український сепаратистичний рух, що німецькі марки пропагують ідею польської незалежности й т. п.

Навіть, хай йому так добре гикнеться, як того бажають „спацифіковані" Українці, сам дядек Пілсудський робив „революцію" в Росії якщо не за німецькі марки, то всеж за австрійські корони — казала царська Росія. Ну, чомуж би тепер Ляхам не говорити те саме про Українців, що говорили царські сатрапи? Адже польська адміністрація й уряд цілком переняли всі засоби російського „урядовання", лише більше удосконалили їх, бо тепер треба конкурувати з такими віртуозами гноблення народу, як большевики. А Польща завжди повинна бути „передовою" країною.

Треба вже вигадати й нову леґенду, а не торочити про „німецькі марки". Буде й оріґінальніше і цікавіше. Бо тепер уже кожен знає, що „Курер" забрехався.

ДАЛИ ПО ГУБАХ, ЩОБ НЕ ПИСКУВАЛИ.

В англійській фльоті моряки подали петицію, щоб їм не зменшували утримання. По статуту англійської фльоти моряки мають право подавати ріжні колективні петиції. Більше нетерпеливі моряки не виконали деяких наказів влади.

Ласа на сензацію преса відразу роздула це в „повстання" в англійській фльоті, а большевики, як той „приший кобилі хвіст", відразу прилипли до „повстання" фльоти й вже витають своїх „товаришів по революції". Запахло згаром, стервом і непрошені стервятники вже ось-ось.

Та моряки рішучо й недвозначно заявили, що вони нічого спільного не мають з большевиками. Багато з них було в Росії й бачили те страхіття, яке там запровадили комуністи.. Ніхто з них не думає навіть про подібність чогось такого, що сталося в Росії. Моряки з огидою відкидають спробу большевиків причіпитися до них.

А стервятники все ще літають і на шпальтах своїх ґазет, на вічах та летючках закликають до „підтримки революції" й висловлення солідарности тим англійським морякам, які в петиції називають себе „вірнопідданими англійського короля".

Олена: А то знаменито, директор офісу предкладає мені місце тайпрайтерки і хоч мене не знає, вже думає про цілунки.

Марійка: Якто?

Олена: Бо на кінці листа пише: Решта устно.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Демократи стейту Ню Джерзи працюють за кандидатуру Мура.

Демократи українського роду в місті Джерзи Сити й околиці працюють уже від двох тижнів коло підготовлення стейтового зїзду українських демократичних клюбів стейту для підпертя кандидатури ґубернатора Гарі Мура на нову каденцію.

Занявся цею справою спеціяльний виборчий комітет, у склад котрого входять громадяни: М. Ваґнер, П. Маційовський, Г. Криніцький, П. Васко, М. Баран і В. Ваґнер.

Комітет уже переговорив справу з околичними клюбами та всюди бачив велике зацікавлення справою. На велике демонстраційне віче в цій справі, що має відбутися в Джерзи Ситі дня 3 жовтня в Публичній школі ч. 16, обіцяли свою присутність українські демократичні орґанізації з Трентону, Елизабету, Линдену, Картерету, Перт Амбою, Нюарку, Ірвинґтону, Байону, Патерсону, Пасейку, Клифтону й очевидно Джерзи Сиτі. На це віче запрошено самого кандидата й він обіцяв певно бути на ньому.

Місцеві американські ґазети дають цій акції немало „поблиситі".

М. Ваґнер, предс.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З пікніку на Рідний Край.

Як кождого року, так і цього відбувся дня 6. вересня заходом Української Православної Церкви св. Вознесення пікнік на фонд Рідному Краєви. Чистого приходу з пікніку було $20.00. На пікніку забрав голос гром. Лука Крук і згадав за ту важку боротьбу, яку мусить зводити наш український нарід на своїй рідній земли. Бесідника нагородили присутні оплесками. По промові п. Л. Крука забрав голос о. Л. Кушнір та завізвав присутних до жертв. Добровільної жертви зібрано $14.28. Зібрану суму долучено до приходу з пікніку і вислано до краю через Обєднання, разом $34.28, розділюючи їх так: Рідна Школа $12.00, інваліди $12.00 і боєва акція $10.28.

Парохіяльний Комітет.

—o—

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

Отворення нової народної твердині.

Український Горожанський Демократичний Клюб показав працею, яку треба вести в Америці по місцях роботу, щоби обєднувати наш нарід. Вже з того, що наш дім ставав нам замалим і треба було його перебудувати, видно, що біля нього згуртувався поважний гурт нашого громадянства.

Добра робота має теж признання. Доказом цього хай буде тих 1,000 учасників, котрі взали участь в святі Отворення Дому, яке відбулося дня 6 вересня.

На це свято запрошено громади Когус і Трой і їхні братства й товариства та клюби. Прибули Горожанські Клюби з Трой і Когос, Братство св. о. Николая з Трой, Союз Українок з Когос, Братство св. о. Николая з Водервліт і багато гостей з Скенектеди, Амстердаму, Олбані, Пітсфілд, Трой і Когос.

Перед отворенням свята грали дві українські дружини, з Пітсфілд і Водервліт, від години 2 до 4 пополудні. Свято отворення розпочалося в год. 4 пополудні.

На сцені зявився мужеський хор під проводом гром. Луки Шеремети. Зпоміж хору виступив гром. Іван Урбан, предсідник Клюбу, і привитав зібраних гостей та покликав гром. М. Пізняка, українського адвоката з Ню Йорку і нашого громадського діяча з молодшої ґенерації, щоби перепровадив свято.

В програму свята входили хорові продукції, танки, деклямації й промови.

Хор відспівав американський гимн, а потім виступав з ріжними українськими піснями. Панна Юлія Урбан віддеклямувала в англійській мові „Ди Лест Ліджен", а панна Ольга Михасів „До живих і мертвих".

Танцюристи школи В. Авраменка віддали національні танки під проводом гром. С. Слоти. Сам гром. Слота відтанцював „Чумака".

Гром. Пізняк виголосив довшу бесіду по англійськи й українськи. Він згадав за теперішне життя в Америці та доказував, що демократична партія дає найкращу ґарантію розумного політичного проводу краєм. Зосібна підчеркував, що робітники повинні горнутися до демократичної партії, бо вона ще найбільше дбає за їхні інтереси.

Говорили ще представники міста й місцеві американські політичні лідери.

Далі говорив о. І. Шуховський з Когос, котрий представив в гарних словах добру роботу Клюбу та ті перешкоди, які Клюб поборов та тимсамим став приміром для інших, як треба йти вперед.

Знову о. І. Гундяк з Трой заохочував Клюб до дальшої енерґійної праці та взивав громадянство до обєднання сил для піднесення нашої іміґрації в Америці й для допомоги рідному краєви.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Потім почалася товариська забава, яка була виразом сердечного, веселого, а заразом і достойного настрою, який цінував отсе свято.

ЗА КОМІТЕТ: І. Урбан, М. Спяк, Л. Завіський, В. Футулуйчук.

Д-Р ЮРІЙ ГРИШКО
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
725 HAMILTON STREET,
ALLENTOWN, PA.
Офісові години: від 9 рано до 8. вечір
Телефон: 2-1855.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7597.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8852.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".
ціна
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука
Ґрета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука
Коротка Історія України, І. Крипякевича
Мала Історія України, І. Крипякевича
Початкова Ґеоґрафія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький ... 75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Левицький ... 75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси
Засвистали Козаченьки, народний співанник з нотами і малюнками
Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Си[х] книжок маємо тільки по кілька примірників.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

Strugar Upholstering Co.,
CUSTOM MADE FURNITURE.
SLIP COVERS, — DRAPERIES, — CURTAINS.
88 East 10th STREET. NEW YORK CITY
Phone: STUYVESANT 9-7343.
Ми є одинокою українською фірмою, що солідно, дешево й на час виконує всякі тапіцерські роботи.
Нові меблі на замовлення і направа старих.

лосування — сказав крамар. — Хто за те, щоби ...

Ззаду піднялося кілька рук. Крамар глянув на них і зупинився.

— Ще нічого не сказано, а ви вже витягаєте руки! Опустіть зараз!

— Ох, коби вже скорше! — почувся жіночий голос.

— Хто за те, щоби дати найбіднішим? — озвався крамар.

Кілька рук через помилку піднялося вгору, але зараз опали вниз.

— Уважай на інших! — сказав сердито різник, поглядаючи в їх бік.

— Хто за те, щоби найбіднішим ... не давати? — сказав крамар.

Відразу виріс цілий ліс рук.

— Гей, баби, не підносити по дві руки! — озвався крамар.

— Я за тестя.

— А ви чому підносите? — спитали найбідніших, що також підняли руки.

Ці нерішучо опустили руки.

— Себто не треба підносити?

— Не треба.

— Принято більшістю голосів! — сказав крамар і махнув рукою.

— А ми, когож маємо тепер просити? — спитав Андрій Горунь, підходячи до різника.

— До кого? А йдіть до чортової матери, знаєте тепер куди? — відповів різник.

До чортової матери відіслали — сказав Тома до Сидора.

—o—

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(20)

Заразитися на проказу можна тільки безпосередно від хорого на неї чоловіка. Нема доказу на те, щоб, приміром, через мухи або через повітря проказа атакувала людське тіло. Також діти прокажених звичайно є здорові, хоч через приставання з прокаженим можуть заразитися цілі родини. Недуга переноситься звичайно через ропні виділини з носа прокаженої особи, через кал, через її боляки і т. і.

Прояви недуги. Зараження проказою тревае часом дуже довгий час — значить зовнішні прояви недуги не виявляються нераз і кілька літ, хоч на ділі чоловік має в собі заразу. Коли проказа вже має проявитися, то недужий горячкує, лице його червоніє і пухне і такі напади дістає чоловік зчаста, по кілька разів до року й до двох. По кождім такім нападі чоловік ніби знову приходить до здоровля, хоч лице його лишається зачервоніле. Але врешті недуга перемагає таки надобре. На тілі появляються боляки або властива проказа. Боляки і пятна на шкірі напухають і набирають матерії. Вони помножуються, ростуть, зливаються з собою неначе в одну масу, особливо в носі, на обличу, на ухах, на передраменах і на ногах та в околицях суглобів. Горячка підноситься часом до 102° і 103° Фаренгайта.

Чоловік, у якого проказа вже вповні розвинулася, представляє собою страшний вид. Природні риси лиця заникають. Лице покривається приплющеними фалдами зрослих з собою боляків. Волосся на лиці і бороді випадає, лиш на голові лишається; цілий вид чоловіка сумний, уха грубі; з носа витікає матерія, а сам ніс стається плоский; піднебіння і горло також заражені. Голосові струни сціпенілі, тож і голос чоловіка хрипливий, або тільки шепіт чути. Язик напухлий або покритий боляками. Губи сплющені, без барви і не рухаються. Члени тіла покриті гудзами і сплетеними з собою ранами, які часом гнояться.

Є ріжні роди прокази, але всіх їх описувати годі. Досить сказати, що прокажений чоловік не жиє, але мучиться. Недуга треває нераз понад 20, 30 літ, або й довше. Звичайно смерть приходить внаслідок запалення печінки, туберкульози або з загального ослаблення.

Лікування. Недугу прокази можна злагодити через відповідне лікування, особливо коли недужий змінить місце побуту та перейде з горячого краю в холодніші сторони. Найважніше є, щоб відповідно відживлювати хорого і тримати чистоту. Боляки і рани треба лікувати лікарськими методами. Коли в хаті, де є прокажений, панує чистота, то хорого не треба відокремлювати. Фактом є, що лікарі і доглядачі прокажених осіб майже ніколи не заражуються проказою. — Найновішим способом лікування прокази є застрикування в тіло прокаженого відповідної сироватки, подібної як „Сальварсан" при лікуванню сифіліса. Цей спосіб лікування виявився дуже вдоволяючим.

XVIII. Сухоти (Чахотка, Туберкули).

(Tuberculosis).

Недуга сухіт — здається — є так давною, як і сама людина. Навіть у старинних часах, а відтак і на протягу віків середної і новітної доби учені лікарі досліджували й описували цю недугу з більшою або меншою точністю і з ріжнородними вислідами. Про ту недугу знав вже перший учений фільософ і природописець Гіпократ, відтак Ґален і багато інших.

В 1882 році д-р Кох відкрив бактерію або прутень сухіт і тим доказав, що сухоти, подібно як інші заразливі недуги, є спричинювані бактеріями.

Бактерії туберкул є розповсюднені майже по цілому світі. Один з лікарів доказав, що коло 12-го року життя приблизно 90 осіб на 100 було заражених туберкулами, хоч очевидно не у всіх вони розвинулися до того ступня, щоб спричинити смерть. Але цей факт має великий вплив на т. зв. наклін до сухіт. Найбільше склонними до сухіт є діти родичів, хорих на сухоти; скрофулічні особи; люди чорної раси (Ніґри); особи, що живуть у бідноті та в лихих гіґієнічних обставинах; доглядачі і пістунки туберкулічно хорих осіб; вагітні жінки слабовитої вдачі і т. д.

Жерела і способи зараження. Найбільше походить зараза сухіт від спльовин і харкотиння осіб, недужих на сухоти. Коли спльовини чи харкотиння висхне, то бактерії сухіт з того жерела розносяться вітром у повітрю і через ніс здорового чоловіка дістаються до орґанізму людського і звичайно атакують леґені. Коли недужий на сухоти спокійно віддихає, то нема небезпеки зараження, але коли кашляє коло вас або прямо вам в лице, то й тою дорогою сухітничі туберкули можуть вас заразити. Також коли пєте неварене молоко від корови, що її вімя заражене сухотами, то й так можете заразитись. Таксамо, коли їсте недоварене мясо з хорої на сухоти худібки.

Загалом кажучи, сухотами можна легко заразитися, особливо, коли чоловік слабовитий та має наклін до сухіт.

Діти сухітничих родичів дуже рідко коли родяться хорими на сухоти, але вони є більше наклінні до сухіт як діти родичів здорових.

Заразитися сухотами можна також через шкіру, коли туберкули сухіт дістануться до тіла через якусь ранку або задрапання шкіри. Таке трапляється часом у різників або таких осіб, що мають до діла з тілами небіщиків, котрі вмерли на сухоти.

Але головним способом зараження — як вже сказано — є вдихування заразків або прутнів сухіт, що розносяться в повітрю від засохлих спльовин сухітника. Вони осідають у носі, в горлі, в леґенях і т. д.

Сухоти є недугою, що може заатакувати якунебудь часть тіла, але найчастіше проявляється вона в ось яких формах:

а) Загальне закаження орґанізму сухотами через кров. В тім випадку ціла система людського тіла є заражена сухотами і чоловік дуже скоро вмирає. Зараження цілого орґанізму наступає з головних сухітничих осередків, а особливим родом тої недуги є сухітниче запалення мозкових оболонок або т. зв. „менінґітіс", звичайно у дітей нижче 5 літ, хоч і старші особи можуть на ту недугу занепасти.

б) Сухоти грудей, — себто т. зв. consumption або phthisis;

в) Сухоти кровоносних проводів (скрофули);

г) Сухоти черева, кишок, печінки і мозку;

д) Сухоти костей, і т. д.

Загальне закаження сухотами проявляється звичайно у людей, що мали цю недугу в хронічнім або постійнім стані. Се те, що звичайно називаємо „ґальопуючими сухотами". Звичайно чіпляються вони молодих людей, до 20 року життя, але є випадки і в пізнішим віку.

Прояви: Недуга зачинається скорим кроком. Чоловік стає почувати себе хорим, так, начеб без ніякої причини. Горячка підноситься, тіло скоро ослабає, язик стається сухий, лице паленіє, недужий потиться, живчик скорий і слабий. З часом проявляється запалення віддихових проводів або т. зв. „бронхітіс" з легким кашлем. Дальше людина тратить притомність або попадає в горячкове маячіння. І так вмирає до трох або чотирох тижнів.

Того роду недугу часом тяжко відріжнити від звичайного тифу.

Туберкулічне запалення мозкових оболон або т. зв. туберкулічна менінґітіс проявляється у людей, що вже здавна були заражені сухотами, але найчастіше у дітей від 2 до 5 літ віку.

Першого тижня в цій недузі діти нарікають на біль голови і ригають. Горячка підноситься до 102° або 103° Фаренгайта, живчик прискорений, запір, зіниці очей поменшуються; діти непокояться, часто вибухають криком і майже без перестанку плачуть.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ ВІДВІДАЛИ ПЕРЕРОБЛЕНИЙ СКЛЕП СУРМИ?

ЯК ЩЕ НІ, ТАК ТОЇ НЕДІЛІ ЦЕ ЗРОБІТЬ!

Крім нових рекордів маємо ще всіляку всячину з новинок.

НОВІ РЕКОРДИ:

Не вір, дівче, козакові
Ой, чогож ти зажурився, ... Співає Т. Свистун
Щаслива вдова
А я дружба молоденький .... Музика П. Гуменюка
Охоча Коломийка, часть 1 і 2 .... співає Е. Жуковський
Солодкі мрії, Полька Віра, танець на мандоліні.
Лучше було не любити, Кума, дует.

Дід і Баба — Дівчина Білявка, число 272C8
Козак Сангурський — Полька Молдавка, число 272C3
Шумить гуде дібровонька — Три шляхи, число 272C4
Мій смичок — Фальшиві сльози, число 272C9
Полька „Маївка" і Танець „Мандрівка", число 27280

27270 Коломийка Любоша, Дивуються мені люди
27271 Перед шлюбом, Мій чоловік не пяниця
27272 Ой їхав я коло млина, Як я браття раз сконаю
27258 Повітова Коломийка
27250 Пісня Сироти, часть 1 (Пісня Сироти, часть 2
27249 (Весілля з Сяноцького пов. ч. 6 (Весілля з Сяноцького пов. ч. 7
27248 (Сумно мені, сумно (Прощаюсь дівчино з тобою
27247 (Козачок з Підволочиськ (Весільні жарти
27240 (Рекорда бандуристи Ємця
27242 (Золочівська коломийка.

27235 (Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.
27233 (Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козацька шумка.
27227 Тернопільська коломийка
27238 (Ой у Львові на риночку. (Гаем зелененьким. — Хор.
27239 (Старість не жарти, часть 1 і 2 (Жуковський.
27236 (Весілля з Сяноцького повіта (Часть 1 і 2.

ТАНКИ АВРАМЕНКА:

27251 (Журавель Весільний, число 1 (Коломийка в дві пари, число 2
27252 (Аркан Коломийський, число 3 (Козачок Сольо, число 4
27253 (Запорожський Герц, число 5 (Гони вітер, число 6
27254 (Журавель Весільний, число 7 (Катерина Херсонська, число 8
27255 (Великодна Гаївка, число 9 Гопак Колом, число 10
27256 (Чумак, число 11 (Метелиця Танець, число 12

ДОБРІ ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F Ендро Бордер.
27229F Баламути.
27228F Богацьке весілля, часть 1 і 2
27216F Богацькі вінкоплетини.
27214F Богацькі заручини.
27215F Боже, Боже, що то єсть.
20207F Циганське весілля, часть 1 і 2
27219F Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.
27229F Чумак.
27226F Дарування.
27226F Докінчення вінкоплетин
27223F Фамілійні троблі.
27205F Гуцулка в Смеречині.
27221F Іван Убийник.
27213F Катерина гречку жала.
27217F Клопіт Горпини.
27227F Коломийка Скалатське.
27207F Козак „Паляниця".
27192F Козак „Петрушка".
27212F Козак Сяноцький.
27220F Козак Жидівський.
27197F На камінню мармуровім.
27232F Ой, не шуми дуже дуже.
27212F Острівська коломийка.

... до кождого замовлення ще додамо голки, що найліпше ...ють. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave A, New York, N.Y.
Columbia
МЕЖИ 6-тою і 7-мою УЛИЦЕЮ.
DRY DOCK 3752.

НА ПРОДАЖ

5 АКРІВ землі огородової, в тім є більше як пів акра грубого ліса, овочевий сад, ріка. Земля при стейтовій дорозі, коло публичної школи, богато огородовини. Дім 6 кімнат дуже гарний, електричне освітлення, курники і барна, 400 курей, 30 гусей. Пів милі до залізничої стації. Ціна $4,000, половина готівкою.

2 АКРИ, земля рівна на самім розі, при стейтовім Гайвей, близько Атлантик Сіті, Н. Дж. Дім 5 великих кімнат, новий, всі уліпшення, Ровд Стенд, добре місце на газолінову стацію і шапу на направу машин. Мусить бути продана тано, за $4,500, готівки потрібно $1,500.

56 АКРІВ, земля чорна, рівна і без каміння, ліс, овочевий сад, велика ріка до купання і риболовства. Дім гарний, 10 великих кімнат і другі забудовання майже нові. НЕМА ІНВЕНТАРЯ. Ціна $4,000, половина готівкою. Хто цю фарму побачить, то певно купить її і нам ще подякує. Фарма близько місточка і залізничої стації.

Маємо кілька добрих і таних ФАРМ на продаж по Американцях. Голоситися: 218-

FARM AGENCY,
593 JERSEY AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКИЙ ДЕМАРШ У ЛОНДОНІ.

(Кореспонденція „Діла").

Лондон, у серпні 1931.

З дуже доброго джерела дізнаємося, що варшавське міністерство доручило амбасаді зробити закордонному урядови Його Королівської Величности „дружню заввагу" з приводу подорожі кількох членів англійського парляменту по Східній Галичині.

„Заввагу" цю зробив на днях при Давнінг Стріт перший радник амбасади. Завважив він заступникови п. Гендерсона, що польський уряд „немило вражений" не самою подорожю англійських депутатів, а її „маніфестаційним", мовляв, характером. Польський уряд, мовляв, досі не вважав відповідним покористатися своїм правом відмови візи на приїзд англійських послів у Річпосполиту; навпаки, він широко розкриває свої гостинні двері, але в даному разі англійські посли, на погляд польського уряду, „трохи надуживають польської гостинности". Це тим неприємніше польському урядови, що ці посли — члени урядової партії, а обставина ця могла би викликати серед неосвідомленої публики враження, що подорож ця відбувається „як не з заохотою і з уповажнення уряду, то принаймні з його відома".

На цю „дружню заввагу" заступник п. Гендерсона дуже ввічливо відповів, що англійські посли, як зрештою всі інші горожани, — люди свобідні і, як такі, вони під охороною британських пашпортів можуть — не беручи ні дозволу ні уповажнення від нікого — їхати, куди їм подобається, а уряд Його Величности не має ніякої змоги в чомунебудь нарушувати чи обмежувати права британського горожанина свобідно обертатися по світі.

На цьому урядовий демарш польської амбасади вичерпався — без ніякого, як бачимо і як не могло бути інакше — результату. Одначе на демарші цьому польські заходи не покінчились. Вона поручила своїм — доволі численним на тутешньому грунті — агентам дати англійському урядови пізнати немилу зачудованість уряду Річипосполитої іншим способом. Один з агентів цих, „також соціяліст", покрутився вже серед присутних тут членів „лейбурівського" партійного клюбу і там у розмовах разураз нарікав на „тих двох чи трох" лейбуристів, що їздили по Галичині і, мовляв, заохочують українських „мальконтентів" до опору проти польської держави. Лейбурівські „клюбмени" слухали супокійно, одні не відповідаючи нічого, другі здвигаючи раменами — бо кінець-кінців ця справа дуже їм далека. Тільки один з молодших партійних секретарів не видержав і — розмірно різко, як на Англійця — завважив польському агентови:

— Щож, вони поїхали, і нічого злого в цьому ніхто не може бачити. Та невже ви хотілиб, щоби наш уряд так виправив цих джентельменів, членів парляменту, як це було свого часу у вас з нашим другом і товаришем Ліберманом у Берестї?...

Тут Англієць добув з портфелю фотографію посла Лібермана, котрий минулого року, з нагоди міжпарляментарної конференції, стрічався тут з багатьма лейбурівськими політиками і залишив тут був добре враження, — тай показав цю фотографію старця свому польському співрозмовцеви. По хвилині він, нагадавши собі ще щось, підступив до шафки з книжками і добувши відти французьку брошуру, видану в Лозанні про події у Східній Галичині з осени минулого року, підсунув її йому під очі та додав:

— А може ви хотілиб, щоб їх (тих послів) наш уряд за їх прогульку до Польщі так спацифікував?

Про урядову польську „заввагу" тай про цю не-урядову сценку оповідав мені один з парляментаріїв, який був присутний при цій розмові. При цій нагоді оповів він мені кілька подробиць про те, як зареагувала тутешня польська амбасада на розвідку В. Панейка про Галичину й українсько-польське питання, поміщену в березневій книзі наукового органу англьо-саксонських слявістів „Слявонік Ревю". Розвідка ця дуже — видно — ннеило вразила польську амбасаду. Ледви появилася книга з друку, а амбасада заразже поспішилася протестувати на Давнінг Стріт, відки її відослали до редакції видавництва, тобто до старого і в слявістичних колах цілого світа високо шанованого вченого історика, професора Бернарда Перса: він, мовляв, має повну автономію в редагуванні і сам бере на себе відповідальність. Тоді амбасадор Скірмунт звернувся особисто до проф. Перса з протестом проти поміщення розвідки Панейка та з запитом, чи Редакція може доказати правдивість заяв Станислава Грабського. Старий професор з місця відповів п. Скірмунтови, котрого ще знав перед війною і в часі війни в Петрограді, — присилкою своїх власних статей, написаних тоді в обороні проти гнету Поляків російським царським урядом, а щодо змісту розвідки Панейка завважив, що готовий дати бажані докази та — коли польська сторона захоче — помістити поважну польську відповідь.

При чому не треба забувати, що „Слявонік Ревю", як зрештою і всі інші подібні видавництва в інших европейських мовах, присвячені славянознавству, одержує щорічні субвенції від усіх славянських держав, у цьому числі й від польської.

Як „Ділу" вже відомо, черговий випуск „Слявонік Ревю" приніс польську „відповідь" пера гр. Станислава Лося, бувшого шефа Секції для Союза Націй і радника польської амбасади в Лондоні. Читав я цю „відповідь", та тільки плечима здвигнув. Польський автор там в дійсности нічогісінько до річи Панейкови не відповідає і ніякого аргументу не збиває. Він тільки городить довгу „отсебятину" на тему польсько-української ідилі, виславлює пок. Петлюру і його ідеї (відомі вони!), оповідає, що в Східній Галичині живуть три нації: польська, українська і „рутенська", тай упевнює, що коли нарешті національні відносини в цій країні „скристалізуються" (!), то Польща „сповнить свій обовязок" перед тією країною. Ось і все!

Ів.- Меленевський.

ВІДОЗВА

Дорогі Брати за океаном!

Важкі часи переживає тепер рідна земля, а ще важче живуть її діти під чужим пануванням, під опікою чужого народу, котрий має на меті лиш одно: винародовити великий український нарід, нарід, котрий бореться за волю, за свободу, — за власну державу.

Наш нарід, котрий стільки літ в неволі, стільки переболів ріжних вибриків, як наприклад: мадярський полевий суд, Талергоф, пацифікацію, і таке інше. Скільки він крови проляв на рідній землі, скільки найкращих синів жертвувало своє життя, скільки ще й досі мучиться по тюрмах, а все тільки за ту ідею, за волю неньки України!

Дорогі Брати! Не кінець борні, ще не кінець зусиллям до кращого майбутнього. Добуваємо тепер не мечем і не плачом й не просимо навколішках у ворогів ласки й окрушини, тільки спільно беремося до праці, спільними силами здвигаємо народні твердині, котрі станутъ на сторожі нашому грядучому поколінню як ґраніт непоборні.

Дорогі Браття! Ми в місточку Добротворі, маємо нагоду здвигнути народню твердиню, котрої, на жаль, брак у нас. Маємо читальню „Просвіти", котра міститься в приватнім домі, маємо невеличку бібліотеку, драматичний гурток, котрий, хоч брак місця, урядив богато вистав, з доходу котрих обтерлася не одна українська слеза, як пр. інваліди У. Г. А., політичні вязні й інші. Маємо пожарнично-руханкове товариство „Сокіл", тільки брак народного дому.

Дорогі Браття! Саме тепер маємо нагоду набути такий народний „Бастіон", а саме: В середині місточка знаходиться мурований, напів зруйнований війною партеровий жидівський дім, котрий стоїть пусткою, а коло нього є коло пів морґа городу. Власник (Жид) хоче його продати. Отже виділ читальні „Просвіти", в Добротворі задумав той дім, разом з городом купити й відбудувати.

Кошти з купном і відбудовою виноситимуть около 2,000 долярів. Населення, зубожіле довголітньою війною, не всилі цієї всеї суми зложити. Тому звертаємося до вас, Браття за океаном, допоможіть нам своїми жертвами здвигнути цю народню твердиню, допоможіть нам викупити майно від жидівських зайдів, на користь нашому грядучому поколінню української нації.

Нехай не буде ні одної української установи, Українця та Українки, котрі би не жертвували на цю українську твердиню.

З глибокою пошаною
Читальня „Просвіти"
в Добротворі, 21 VIII, 1931.

Жертви просимо слати на адресу: Czytalnia "Proswity", Dobrotwir, p. Dobrotwir, pow. Kaminka str., Galicia, Poland.

За виділ Читальні Просвіти в Добротворі:

Петро Хімка, голова,
Павло Скіпчак, секр.
Вол. Сологуб, касієр.

— Пане Мільдвурм! Чи то правда, що ви дали вихреститися?

— Так.

— Ах! А що сказав би на це ваш батько? Він був побожний чоловік! То він перевернеться в гробі.

— То нічого! Як мій брат дасть вихреститися на другий тиждень, то батько знову обернеться на своє місце.

—o—

Колись і тепер.

Два російські мужики балакають на тему ріжниці між давніми часами й теперішніми.

— Давніше, — пояснює один — земля належала до царя, а збіже до мужика. Тепер навпаки: Земля належить до мужика, а збіже до Сталіна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

78-АКРОВА ФАРМА на продаж, 2 милі від міста, брукована дорога, добрі будинки, електрика. Можна робити в місті, фабрики добре платять. Ціна $3,600. Голоситись до: 218-9
M. БУНДА,
370 W. 3rd St., Fulton, N. Y.
Phone: 748 M

ВАСИЛЬ УГАЧ пошукує своїх кревних: Михайла Нижника ... з села Збора... Мають перебувати в ... або Шикаго, Ілл. ... знав, або вони самі, нехай голоситься на адресу:
WASIL UHACH
5 Broad Street, Seymour Conn.

ПОШУКУВАННЯ.
Картерет, Н. Дж. ... Запорожської Січи, від. 343 ... пошукує свого члена, ... говського. Він має ... Ньюарку, Н. Дж. Прошу ... свою адресу до вище згаданої адресу: 217
JOHN MARKOWICZ
4 Jeanette Street, Carteret, N. J.

ШТОР ДО ВИНАЙМЛЕННЯ
на добру бучерню. Добре місце. Прийдіть і огляньте. 215-19
K. KIRCZOW,
3239 Boulevard, Jersey City, N. J.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ
в найбільшім виборі ... цінах набудете у 218-24
P. ZURA,
59 E. 99th St., New York, N. Y.

ДО ВИНАЙМУ ФАРМА
14 акрів з домом 7 кімнат
B. SOUTH SOMERVILLE, N. J.
Голоситись до:
JOHN SIMAK,
R. F. D. 1, Somerville, N. J.
або: 212-4,9
POLLY SIMAK,
112 Henry St., New York City.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталог до
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

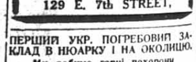
Herman Turkel
АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других легальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ФАРМА 80 акрів, при стейтовій дорозі, ... овочевий сад, земля ... Дім і забудовання ... знаряди; 8 коров, 2 коні, безроги, кури. Тяжко здибати таку добру землю як та. Хто бажає купити добру фарму, нехай прийде оглянути цю. Ціна $7,000, ... готівкою. Голоситись 217-
A. BANASHEWSKI,
P. O. Box 995, Plainfield, N. J.
Маю кілька дуже таних і добрих ФАРМ на продаж.

ВЖЕ Є УКРАЇНСЬКІ ЦУКОРКИ В АМЕРИЦІ.
Перший раз в Історії Америки прийшли з краю 100% Українські цукорки. А які вони добрі, перший прайз. Замовте і переконайтесь.
Солодка Історія (пачка) 50 цнт.
Степан, штука 2 цнт.
Тарас, штуки 3 за 5 цнт.
Оксана, штука 1 цнт.
Ірися, штука 1 цнт.
Всі цукорки з гарними взорами і Українськими написами. Замовте на пробу за одного доляра. Хто хотівби їх розпродувати чи взяти представництво на своїй місцевості, то проситься голоситись разом з першим замовленням.
S U R M A.
103 Avenue A, New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАНІВ СИН.

(42)

Леопард вже готовився кинутись на малпу, як з дерева стрілою злетів Корак. Дівчина перелякано дивилася на те, що робиться перед її очима, й була дуже стурбована долею Корака. Хлопець кинувся на леопарда й учепився його спини. Звір високо підстрибнув угору й почав ратуватися сам, не думаючи вже більше нападати на малпу. Короткі удари ножа хлопця лише більше дрочили звірину.

Нарешті леопард підстрибнув в повітря й повалився на спину, придавивши своїм тяжким тілом хлопця. Корак старався своїм ножем перетяти його горло, та ніяк не міг дістати. Акут був зажурений і злий. Він сердито сперся на найближче дерево. Несподівано почув позад себе шум боротьби. Повернувшись, він побачив, що хлопець лежить під леопардом. Акут кинувся ратувати свого приятеля й пана.

Галасом вкрилися далекі джунглі, бо боротьба трох була завзята. Леопард боронився від своїх двох противників зі всією звірячою силою й лютю. Нарешті Акут зручно схопив звіря й притиснув його до землі. Ніж Корака докінчив усе. Ставши на ноги, Корак вказав на дівчину й звернувся до Акута: „Лиши її. Вона моя!" Акут махнув головою на знак згоди й сказав: „Поспішай до неї, бо вона мабуть дуже перелякана!"

Потім Акут випрямився в увесь свій ріст і голосно вигукнув свою перемогу. Страшний малпячий рев залунав у джунглях, а бідна Меріем не знала, що робити зі страху. Та тут уже біля неї був Корак, який знаками заспокоїв її. Скоро й Акут зявився на дереві, злизуючи свої рани. Між ним і хлопцем знову наступили мир і приязнь. Отак усі троє жили мирно кілька місяців у джунглях.